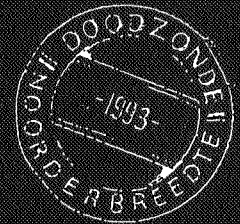

Doodzonde

Landschap Noord-Nederland ernstig aangetast

Willem Foorhuis

Nationaal, zelfs internationaal, geniet het kultuurlandschap van Noord-Nederland aanzien door de uitstraling van rust en ruimte, de samenhang tussen dorpen en buitengebied en een duidelijke waardevolle historische identiteit.

Deze onbetwistbare voorsprong op de rest van verstedelijkt Nederland dreigt echter in snel tempo te verdwijnen. Vooral de laatste decennia voltrekt zich een ramp in ons landschap waarbij de erfenis van onze voorouders genadeloos wordt opgeofferd aan een ondoordachte suburbanisatie en een zich zelf overschatkend moderniserings denken. Hoewel wij kerken, adellijke huizen en molens bewaren en vaak zorgvuldig restaureren, is het omliggende landschap vogelvrij en aan een snelle erosie onderhevig. Hele dorpsgezichten verdwijnen achter nieuwbouw met 'schaamgroen', oude wegen en andere waardevolle cultuurelementen worden 'gemoderniseerd', terwijl ruilverkavelingen gewoon worden uitgevoerd volgens de landinrichtingsideologie van 20 jaar terug.

Verantwoordelijkheid

Wie is verantwoordelijk voor een verantwoord beheer van de laatste resten van onze eeuwenoude plattelandskultuur? De provincies ontwijken hun verantwoordelijkheid, bang als zij zijn voor het verwijt van de gemeenten dat zij de gemeentelijke autonomie aantasten. De gemeenten op hun beurt zijn vaak onkundig en schuiven de verantwoordelijkheid graag door naar provincie en rijk. Beheersinstellingen als It Fryske Gea of Het Drentse Landschap richten zich vooral op het natuurbeheer, terwijl milieuraad het vaak te druk hebben met het grijze milieu. En tenslotte laten ook culturele instellingen als de Groninger Kerken het vaak afweten omdat zij zich vooral richten op afzonderlijke elementen en vaak geen oog hebben voor de landschappelijke samenhang.

Met andere woorden: er is niemand in Noord-Nederland die zich van zijn verantwoordelijkheid bewust is en duidelijke randvoorwaarden opstelt waarbinnen nieuwe ontwikkelingen mogen plaatsvinden. Binnen afzienbare tijd dreigt ook ons veelgeprezen en gevarieerde kultuurlandschap te verschromelen tot een monotone achtertuin van verstedelijkt Nederland.

In de generaties na ons zullen harde verwijten te horen zijn. Wie is verantwoordelijk voor deze cultuur-historische ramp?

